

סיפורים נפלאים פרשת מצורע

"זאת תהיה תורת המצרע" (יד, ב)

אמר ר' יהושע בן לוי... "זאת תהיה תורת המצרע" - תורת המוציא שם רע. (ויקרא רבה טז, ו)

פעם נסע החפץ חיים בעגלה עם סוחרים בהמות וסוסים. בכל הדרך שוחחו הסוחרים על שוורים, פרות, סוסים וכדו'. ר' ישראל מאיר ישב שקוע במחשבותיו ולא שם ליבו לשיחותיהם. פתאום העלה אחד האנשים שיחה על סוחרים אחרים והתחיל ללעוג עליהם. ר' ישראל מאיר כאילו הקיץ משנתו, והעיר להם בנחת: "אחים! עד כה עסקתם בשיחה נאה על הסוסים והשוורים הנוגעת לפרנסתכם, אבל למה עברתם לשוחח בעסקי הבריות? הרי יש בזה עבירות חמורות של לשון הרע ורכילות..." שכניו בעגלה, שהיו אנשים פשוטים, חשבו אותו להלך מוזר והגיבו בדברי לעג ובזו על אשר הוא מתערב בענייניהם ומטיף להם דברי תוכחה.

ר' ישראל מאיר לא השיב לגידופיהם והיה נראה כאילו הוא נהנה מכך שהם הפסיקו בינתיים את שיחותיהם בענייני לשון הרע. לאחר שגמרו ללעוג לו, הם המשיכו לספר על חבריהם. החפץ חיים העיר להם שוב והתחנן לפניהם שידברו על סוסיהם ופרותיהם ולא על חבריהם. כשלא הועילו דבריו הוא ביקש מהעגלון שיוריד אותו מהעגלה. מוטב לו להישאר באמצע הדרך מלשבת בחבורת לצים ולהקשיב לדברי לשון הרע ורכילות. (מורשת אבות)

דיבה רעה ככל העולה על לשונו. ר' נפתלי הפסיקו ושאל אותו, אם כבר קיבל היתר ממאה רבנים על איסור לשון הרע. (מורשת אבות)

רבנו ה"חפץ חיים" כותב באריכות בספרו את חומר העוון של לשון הרע, שפעמים רק על ידי עקימת אף או קריצת עין אפשר להרוג בן אדם, וכמו שנאמר: "כי באפם עקרו שור" הוא יוסף הצדיק, שעליו נאמר: "בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו". מעשה מזעזע היה בארצות הברית באיזה תלמיד שהיה בביתו של הגאון מפוסקי הדור, רבי משה פיינשטיין זכר צדיק לברכה, בארוחת בוקר, והנה על שולחנו של הגאון היו שני קנקנים עם שתי שקיות חלב, של שתי חברות שונות בהכשרים מהודרים, והתלמיד היקר שלנו ראה את הגאון הנ"ל מושיט ידו לאיזו שקית, והחזירה למקומה, ולקח את השקית השנייה, מיד הסיק אותו בחור שהרב סומך יותר על החברה השנייה, ולא על הראשונה, וחשב שיש "מצווה" לפרסם את הדברים לתועלת הרבים.

הלך לישיבה והתחיל לספר, וכן עשה בעוד ישיבות עד שלאט לאט החברה השנייה עמדה לפני פשיטת רגל, החליטה הנהלת המפעל ללכת לבית הרב לשאול איזה דופי מצא בחברתם, שפסל אותה. עלו ובאו לביתו, וכששמע הרב את דבריהם נבהל, קם והלך למקרר, והביא להם חלב של חברתם, באומרו שרק הבוקר שתה חלב שלהם, וכן כמעט בכל בוקר וערב, ואינו מבין מי המציא זאת.

ישב, חשב ונזכר, באותו מעשה וסיפר להם על חשדו בבחור שהיה אצלו, אך פשוט כשאחז בשקית החלב של אותה חברה, היא הייתה ריקה, ולכן לקח את השקית השנייה, ורק ההבנה של אותו בחור גרמה לכל הצער, והשם הרע על אותה חברה. כמה עלינו להיזהר בלשון הרע, שלא לדבר רע על שום יהודי, והזהירונו חכמינו זיכרונם לברכה, שהמדבר רע על יהודי, הוא כמוציא לעז על התפילין של הקדוש ברוך הוא, שכתוב בהם: "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" (ברכות ו) וזוהי סיבת הצלת עם ישראל ממצרים, והיא מפתח הגאולה העתידה. (כתונת פסים)

בעת מסעותיו למכור את ספר "חפץ חיים", נקלע ר' ישראל מאיר באחת השבתות לעיר ידבוונה והתאכסן בביתו של השוחט. כשהתכונן ליטול ידיים לסעודה שלישית, שמע שהשוחט מספר לאשתו שיוסף הקצב רימה את פלוני והבטיח לו כי הבשר משחיטת אתמול הוא בלי סירכא. ר' ישראל מאיר הסתלק מיד מהבית מבלי לדבר דבר. כשהשוחט הרגיש כי אורחו איננו, החל לחפשו בעיירה, עד שמצאו מסב לסעודה שלישית באחד הבתים.

לשאלת השוחט, מדוע שינה את מקום אכסנייתו, השיב לו ר' ישראל מאיר שאינו יכול להתאכסן יותר בביתו. אם יש למר טענות על הקצב, הרי זו שאלה של איסור והיתר ויש לקראו אל הרב או יש להוכיחו בינו לבין עצמו, אבל כיצד הוא מספר זאת לאשתו? הרי יש בזה משום לשון הרע.

"הנני עוסק במכירת ספרים על זהירות מדיבורים אסורים, וכיצד אני רשאי להתאכסן בבית שמדברים בו לשון הרע?" סיים החפץ חיים את דבריו. (מאורות גדולים)

הגה"צ ר' משה אהרון שטרן שליט"א, משגיח בישיבת קמניץ בירושלים, סיפר מעשה מהחפץ חיים זיע"א, אותו שמע בבחרותו בארה"ב, במהלך שיעור מפי הגאון רבי יעקב קמניצקי זצ"ל.

פעם יצאו החפץ חיים זיע"א ואדם גדול נוסף לנסיעה ארוכה בעניין דחוף של מצוה, הדרך ארכה להם כמה ימי נסיעה, כי המקום שאליו נצרכו להגיע רחוק היה. בהגיעם לאחד המקומות, שמו מיד פניהם לתור להם מקום

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

פעם בא לרבי נפתלי אמסטרדם יהודי לבקש "היתר מאה רבנים" כדי להוסיף אשה על אשתו. וביתניים הוציא על אשתו

סיפורים נפלאים פרשת מצורע

שתוכל לחזור למשרתה וכדי שישררו ביניהם השלום והשלווה!..
(שאל אביך ויגדך)

רבי רפאל הכהן שפירא מוולוז'ין, היה מפליג בשתיקה ולא היה מוציא מפיו דברים אלא לעתים רחוקות, כדי שלא להיכשל בלשון הרע ורכילות. פעם שאלו אחד ממקורביו: "רבי, האינך עייף לפעמים מן השתיקה?" השיב רבי רפאל ואמר: "עלי להודות, כי באמת השתיקה מעייפת אותי לפעמים, וכדי לנוח מן השתיקה, הריני חוזר ושותק..."

דבר ידוע הוא, כי בעת שפוקדת צרה אל ישראל, מתחילות הבריות לפשפש במעשיהן ולחפש אחר עוונות וחטאים. כך ארע בשנת תר"ח, כאשר מגפת חולירע פרצה בעיר וילנה ובסביבתה. המחלה הקשה הפילה חללים רבים, והבריות פשפשו איש איש במעשיו ויש שביררו אף במעשי הזולת כדי לחשוף את החטאים שגרמו למגפה הקשה.

אחד מאותם אנשים, שחיפשו חטאים לא רק בחדרי ליבם אלא גם אצל זולתם, הופיע בביתו של רבי ישראל מסלנט ולחש באזני הרב על אודות מעשיו הגרועים של פלוני. "בוודאי עקב מעשיו הרעים פקדה אותנו המגפה הקשה", סיים האיש בהתרגשות. כדרכו, האזין רבי ישראל בסבלנות לדברי האיש. ומשהשתק הלה, אמר לו: "כידוע, ציוותה התורה לשלוח את המצורע אל מחוץ לשלושת המחנות. ומדוע הורחק המצורע עד כדי כך? חכמינו זכרונם לברכה אמרו (במסכת ערכין ט"ז, ע"א), כי מחלת הצרעת באה על האדם בגלל עוון לשון הרע. יש אנשים הסבורים, כי איסור לשון הרע הינו מילה נרדפת להפצת דברי שקר. אך אין הדבר כן איסור לשון הרע כולל גם חיפוש חטאים ופגמים אצל הזולת! ועל כן אומרים לו, לבעל הלשון הרע: אם חושב אתה את עצמך למומחה במציאת חטאים ועוונות צא נא אל מחוץ למחנה. ושם, לכשתתבודד עם עצמך ימים רבים לא תוכל לחשוף את חטאי זולתך, אך תוכל בהחלט לחשוף ולגלות את כל העוונות שלך".
(מעשיהם של צדיקים)

רבי זלמן מוולוז'ין, היה שומר על לשונו שלא לדבר על הזולת וחיפש תמיד להפך בזכותם של ישראל. בערב שבת חזר פעם מהמקווה לביתו, ואשתו ראתה כי הכתונת הנקייה שנתנה בידו לכבוד שבת, איננה עמו. "היכן הכתונת?" תמחה, ורבי זלמן השיב בתמימות: "כנראה נטל עני אחד את הכתונת בהיותי בבית המרחץ". "והיכן, אפוא, כתונתו של אותו עני?" השיב רבי זלמן: "אותו עני שכח ולא השאיר לי את כתונתו שלו..."

"ועץ ארז ושני תולעת ואזב" (יד, ד)

פירש רש"י "ועץ ארז" לפי שהנגעים באין על גסות הרוח. "ושני תולעת ואזב" מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאוותו כתולעת וכאזב.

אכסניה למען יוכלו להשיב את נפשם מעמל הדרך ולהשביע רעבונם.

והנה, לאחר שמצאו אכסניה אצל שולחנה של בעלת בית יראת שמים, שהידורי הכשרות אצלה ענו על הדרישות המיוחדות של החפץ חיים וחברו למסע, ישבו שניהם וסעדו נפשם בתבשיל שהוגש להם. בתוך סעודתם נכנסה בעלת הבית ושאלה אותם האם האוכל ערב לחיכם. החפץ חיים ענה מיד: האוכל טוב מאד, ואילו אותו אדם גדול שחבר למסע אמר: כן, האוכל טוב למדי, אם כי חסר היה קצת מלח, אבל באופן כללי היה טוב מאד... שמעה האשה ויצאה מהחדר, אבל מיד בצאתה מהחדר תפס החפץ חיים בידיו את זקנו וראשו ואנחת שבר בקעה מגרונו באומרו: אוי ואבוי, כל ימי נזהרתי בעצמי מלדבר ומלשמע לשון הרע, ועתה נכשלתי פה ממש ששמעתי וקיבלתי לשון הרע, ואני מתחרט כבר על שנסעתי אתכם, ובוודאי לא היתה מצווה בנסיעתי אתכם...

כשראה אותו אדם גדול כיצד התעטף החפץ חיים ביגון, נאחו חרדה ותדהמה, אך גם תמה תמיהה מסויימת: מה לו כי נזעק ונסער כל כך? ואולם מכיוון שבחפץ חיים מדובר, פתח ושאל: מה כבר אמרתי, רבי ישראל מאיר, איזו לשון הרע היתה פה?... ענהו החפץ חיים: כלום אין לשון הרע במה שאמרתי לבעלת הבית שהתבשיל חסר קצת מלח? הן לא היה היא זו שבישלה את האוכל כי אם המבשלת שהיא מעסיקה, וזו אישה אלמנה, ומיד כששמעה את הטענה מפיכם על המלח, הלכה למטבח ופתחה בטענות על המבשלת המסכנה, למה לא שמת מלח בתבשיל, והמבשלת ענתה, כמובן, כי כן שמה מלח, ואז כבר הרעימה בעלת הבית את קולה וגערה בה באומרה לה, הלא הרבנים הסועדים על שולחני ואוכלים את התבשילים שבישלת אומרים שלא שמת מלח, וכיצד זה את אומרת אחרת? כך בוודאי מתווכחים השתיים, כשהמבשלת אומרת בבטחה ששמה מלח ובעלת הבית מטיחה בה וצועקת עליה שהיא שקרנית, שכן אם הרבנים אומרים שהאוכל חסר מלח, בוודאי שאינם משקרים, והיא זו שמשקרת, והאלמנה כועסת ואומרת ברוגז: בטוחה אני ששמתי מלח בתבשיל, ואז אומרת לה בעלת הבית: אם את כה מעיזה פנים לומר על הרבנים שהם שקרנים, הרי את מפוטרת ממשרתך ואיני רוצה בך יותר כמבשלת!...

חברו למסע של החפץ חיים, שכאמור אדם גדול היה, יושב ושומע בהקשבה מרובה לדברי החפץ חיים ופליאתו גוברת מרגע לרגע על דמיונו המופלג: מנין לו כל זה? איך הוא בונה מדיבור כל כך פעוט מגדלים באוויר? ובגמר פליאתו הוא אומר: רבי ישראל מאיר, הנכם מגזימים!...

ענה לו החפץ חיים: אם כן, אם ברצונכם להיווכח שצדקתי, הבה ניכנס שנינו למטבח ונראה מה מתרחש שם...

קמו שניהם ונכנסו למטבח, ומצאו איך שתי הנשים נרגזות ונרגשות ומוחות דמעה מעיניהן, וכל זאת לאחר דיון ודיבור קולני ופוגע ולאחר שבעלת הבית הודיעה למבשלת שהיא מפוטרת, הכל כפי שתיאר החפץ חיים קודם לכן.

כשראה אותו אדם גדול מה שקרה, השתדל, כמובן, בכל כוחו לשנות את הדבר, הוא שילם טבין ותקילין עבור האלמנה כדי

סיפורים נפלאים פרשת מצורע

העלבון והבושה היו כה גדולים, עד כי עינייה החלו לזלוג דמעות, וכך הלכה לבעלה הגדול ובכתה לפניו: "עד מתי נצטער כך?" בראותו עד היכן הגיעו הדברים, הוא עמד והבטיח לה: "עד כאן! היי בטוחה שנושע במהרה, ויותר לא נסבול חרפת רעב". ואכן, זמן קצר לאחר מכן נמנו וגמרו פרנסי הקהילה להכתירו כראש ישיבה בישיבה המקומית בסלונים, עיר מגורי חמיו, והוא החל להשפיע בין כתליה מרוח חכמתו וצדקותו, כשכל פרנסתו מסופקת מקופת הישיבה, וכך נתקיים בו מה שאמרו חז"ל (מועד קטן ט ע"ב): "כל העוסק בתורה מבפנים תורתו מכרזת עליו מבחוץ".

"ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר" (יד, לה)

בספר "אמרי קדש" (עד) הובא המעשה הבא: רבי אברהם מרדכי מפינטשוב, שהיה גם תלמידו של החוזה מלובלין, היה עני מדוכא. היו לו שלש בנות שכבר הגיעו לפרקן, ולא היה לו כסף לנדוניה ולצרכי נישואין ומלבושים. בכל פעם שהיה נוסע לרבו ללובלין, היתה אשתו מדברת על לבו שישח את דאגתם לפני רבו הקדוש, אבל בכל פעם שהיה בא לפני החוזה - היה שוכח את עצת אשתו ולא מזכיר כלל את מצבו הקשה. פעם אחת נמלכה אשתו הרבנית ונסעה גם היא לובלינה אחרי בעלה, מבלי להגיד לו. כשנפגשו שניהם בבית מדרשו של החוזה מלובלין, הוכרח כבר ר' אברהם מרדכי לשפך את מרי שיחו לפני רבו. אמר לו החוזה: "מדוע לא אמרת לי דבר עד הנה?" השיב לו ר' אברהם מרדכי: "חשבת שיהיה ברוח קדשו יודע מעצמו את אשר אתי". "לא כן", השיבו החוזה. "הנה בנגעי הנפש כתוב בתורה: 'אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן... וראה הכהן את הנגע', כלומר הכהן בעצמו יראה את הנגע מיד, מבלי שיגידו לו, אבל בנגעי בתים כתוב: 'ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית'. מכאן שב'נגעי בתים', כלומר בצרכי הבית, צריכים לומר, ולא לסמוך שהכהן ידע מכך בעצמו..."

"כנגע נראה לי בבית" (יד, לה)

יש לדקדק מדוע אומר נראה לי 'בבית' ולא אומר 'בביתי', ויש לומר דהנה אמרו חז"ל (יומא יא) נגעי בתים באים על צרות עין שלא רצה שיהנו אחרים מביתו, וזה שדייקה כאן התורה 'ובא אשר לו הבית' שהוא חושב שהבית רק שלו לעצמו ולא ליהנות אחרים ומטרת הקב"ה הוא לחנכו כי לה' הארץ ומלוואה, והוא רק מחזיק פקדון אצלו ואינו בעליו, ואם יחשוב כך אז יהיה מטיב לאחרים, בידעו שה' עושה עמו לחם חסד שהפקיד בידו רכוש זה, לכן בבואו אל הכהן יאמר 'כנגע נראה לי בבית' ולא בביתי, כי אין הבית שלי אלא של הקב"ה ואז יחזור ויהנה אחרים מהנכסים. (שבט סופר)

מעשה בבעש"ט שבא פעם לשבות שבת בפולנאה, כשהוא נוסע במרכבה מהודרת, היה שם אחד בעל מחלוקות, שהלך ורינן אחרי הבעש"ט שהוא נוהג בגדלות ורחבות. נענה הבעש"ט ואמר: משל למה הדבר דומה למלך שחיפש אחרי סם רפואה מיוחד שיש בו כדי לחיות לעולם, בא חכם אחד ונתן לו סם רפואה שיתרכך מן הגאוה וינהג בענוה, מיד החל המלך לנהוג בענוה יתירה, עד כדי כך שהיה מהלך ברגל אחרי המרכבה המלכותית, אך ככל שהרבה לנהוג בענוה, הלכה וגברה בו גאוותו יותר ויותר, באומרו הביטו וראו! הרי אני מלך גדול ועם כל זה הנני עניו. עד שבא החכם והסביר לו שלא לזה נתכוון אלא שיעלה וישב בתוך המרכבה ויהיה עניו בלבו פנימה, אומנם ענוה זו תעלה לו ביותר קושי, אך תהיה זו ענוה אמיתית. (צפנת פענח)

"וגלה את כל שערו" (יד, ח)

סיפר הד"ר הרב משולם הרט: מעשה בבני זוג שלא שמרו מצוות, ולא נפקדו שנים רבות בילדים. הרופאים חיוו דעתם שבדרך הטבע אין להם כל אפשרות להיפקד. בשלב מסוים הציע להם הרופא המטפל, לעלות לביתו של מרן הגר"ח קנייבסקי ולקבל ממנו ברכה. בני הזוג הסכימו, והבעל הגיע לביתו של הגר"ח. כשסיפר את סיפורו הביט בו הגר"ח, וראה שהוא מגודל-שיער. שערו שגלש על גבו, נראה כשל אשה... פנה אליו הגר"ח ואמר לו: "אינני מבין כיצד אתה רוצה שיהיו לך ילדים, הרי גם אתה אשה!"... כיון שהיה זה בימי ספירת העומר, אמר לו הגר"ח שבל"ג בעומר ילך להסתפר ובירכו. והנה פלאי-פלאים; הבעל הסתפר, הברכה התקיימה, נגד כל התחזיות של הרופאים. (דרשו)

"ואם דל הוא" (יד, כא)

נסיון העני מביא עמו הרבה קושי ומצוקה, כאב ובושה, ואנו מוצאים לא מעטים מבין גדולי ישראל, אשר למרות גדלות העצומה, חיו בדחקות נוראה ונאלצו לרעב ללחם... ממש. בספר "מרבצי תורה מעולם החסידות" מסופר, כי בעל ה"יסוד ושרש העבודה" חי חיי דלות ועניות עצומים. באותם ימים נהוג היה שכל עקרת בית היתה מכינה סיר חמין בערב שבת, ומביאה להטמינו בתנור האופה, כדי שחמומו ישתמר עד למחרת. מאחר ומטבחה של אשת ה"יסוד ושרש העבודה" היה ריק, לא היה לה במה למלא את הסיר, ומפני הבושה נהגה למלא את הסיר במים צלולים, ולכסות אותו היטב. באחד הימים ננעצו בה עיני שכנה רעת לב, ומשום שחשדה שאין לעלובה זו כל תבשיל, החליטה להרים את מכסה הסיר לעיני כל הנשים, כמבקשת להציץ מה מתבשל בתוכו, ועל ידי כך שמה אותה ללעג ולקלס, מאחר והיא לא זכתה לנס בדומה לאשת התנא רבי חנינא בן דוסא (תענית כה)...